

— Matéo Maximoff

P'el droma

P'el droma le gavage
jekh vurdon miškil
cirdino kathar jekh gras slabo.
Či len sama,
so si le kimpuri,
le thana,
le hara.
Jekh vurdon miškil
cirdino kathar jekh grast slabo
p'el droma le gavage,
p'el droma le foronge.
Jekh Rrom aj leski familija
cirden,
spiden,
žan palal.
Jekh gras phurdino
maj kino lestar.
Uni phalja
p'el štar rati grincinin.
Jekh vurdon purano
p'el droma le foronge,
p'el droma le kimpunge.
Le maj šukar kimpuri la lumjake
kudola le Francuzoske.
Jekh vurdn purano,

Po cestách

*Po venkovských cestách
drkotá vůz
tažený vyčerpaným koněm.
Nevnímá pole kolem,
obce,
rigoly.
Drkotá vůz
tažený vyčerpaným koněm.
Po cestách vesnicemi,
po cestách městy
Rom s celou rodinou
táhnou,
tlačí,
jdou za vozem.
Vůz drkotá
tažený utahaným,
dýchavičným koněm.
Pár sbitých prken
na čtyřech vrzajících kolech.
Starý vůz
po cestách městy,
po cestách vesnicemi,
jsou to ty nejkrásnější vísky na světě,
ty vísky francouzské.
Starý vůz,*

jekh gras nasvalo,
jekh familija čori,
le stature dopaš nange,
le punre melale,
le bal pharade
žan palal.

Jekh vurdon purano
aj jekh gras nasvalo
p'el droma le Francoske
kaj anklen,
kaj hulen.
Jekh čori familija Rromengi,
jekh gras, kaj nanaj les duho,
jekh kheroro, kaj phirel,
jekh žukel nasvalo bokhatar
jekh familija kaj merel bokhatar
rodel pesko hamos
peska familija aj peske grasteske,
te na meren,
te na meren bokhatar.

P'el droma le Francoske,
p'el droma la Europake
miji aj miji vurdona miškin
kathar le Rrom,
kaj roden,
maren pes, te avel len o trajo.
P'el droma,
p'el gava –
„Naj slobodo te bešen!“
P'el foruri –
„Naj slobodo te mangel!“
P'el kimpuri.

*nemocný kůň
a jedna chudá rodina,
polonazí, nohy špinavé,
rozcuchané vlasy,
jdou za vozem.*

*Starý vůz,
nemocný kůň,
po cestách Francie,
do kopce,
s kopce
a zase do kopce.
Ubohá romská rodina,
kůň bez ducha,
chatrč na kolech,
pes hladý na umření,
rodina na umření hladý
hledá útočiště
pro sebe, pro svého koně,
aby nezašli,
nezašli hladý.*

*Po cestách Francie,
po cestách Evropy
tisíce, tisíce
vozů drkotá,
na nich Romové zoufale hledající místo,
kde by mohli žít.
U cest,
u vesnic
„Zákaz táboření!“
U měst
„Zákaz žebrání!“
Na vesnicích –*

Feljastri aj vudara phandade.
Le berša, kaj nakhle,
le berša akana,
le berša, kaj avena.
P'el droma la Europake,
p'el droma la lumjake
milivoja aj milivoja.
vurdona miškin,
familiji bokhale,
bokhale anda sa,
anda o manro aj anda o lon,
kathar o kamimos aj e vortacja,
kathar o mukimos aj e mila.
Milivoja aj milivoja Rrom,
gras nasvale
šavore purnangle,
Rromňija sikhaven o vast
p'el droma la lumjake.

*zavírají se před nimi okna a dveře.
V dobách uplynulých,
v době současné,
v dobách, co přijdou,
po cestách Evropy,
po cestách světa
miliony a miliony
vozů drkotá,
hladové rodiny
hladoví po všem,
hladoví po chlebu a po soli,
hladoví po lásce a po přátelství,
hladoví po vlídnosti a po přijetí.
Miliony a miliony Romů,
nemocní koně,
bosé děti,
a ženy věští z ruky
po cestách světa.*

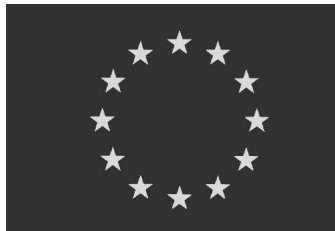
Biťinav tumenge murre asva

Biťinav tumenge murre asva!
Te si čačes, ke inke sim cinoro,
murro ilo si baro.
Te si čačes, ke inke sim glata,
čiñuiv sar jekh baro manuš.
Le glaten ande murre berš si drago,
kana khelen pe,
mange si musaj te rovav.
Aj sar naj man khanči,
biťinav tumenge murre asva.
Me dikhav le kaver glati krugom mandar,
len naj len asva te biťinen,
taj naj len niči dukhajmaske,
kaj peren tele
aj kaj zasoven andi čik.
Murre asva lav le pa murri buci,
te biťinav le kudalenge,
kaj či žanen te roven.
Numa sode te mangav lendar,
te na avela o lovo la milako?
Te si varekon, ke sim leske drago,
či biťinav leske murre asva,
dav le leske,
ke si le asva le veselimaske.

Mám slzy na prodej!

*Mám slzy na prodej!
Jsem sice ještě malý,
ale srdce mám veliké,
jsem sice ještě dítě,
cítím se ale víc než dospělý.
Děti v mých letech si hrajou
a mně je do pláče.
Nemám nic
než svoje slzy na prodej.
Dívám se na ostatní děti
kolem sebe,
ty slzy na prodej nemají,
protože nevědí, jak bolí
upadnout
a usnout v blátě.
Setřu si slzy a prodám je
těm, co nedovedou plakat.
Co ale mám za ty své slzy chtít?
Jenom ne almužnu!
Tomu, kdo mě má rád
své slzy neprodám,
tomu je dám,
protože to budou slzy radosti.*

(přeložila MH)

Romano džaniben - ňilaj 2005
Sborník romistických studií

Vydává Společnost přátel časopisu Romano džaniben
Ondříčkova 33, 130 00 Praha 3
tel.: 222 715 947, e-mail: dzaniben@email.cz, www.dzaniben.cz
bankovní spojení: 161582339/0300

Šéfredaktorka: Milena Hübschmannová
Výkonné redaktorky: Lada Viková a Helena Sadílková
Technický redaktor: Peter Wagner
Sazba: Petr Teichmann
Tisk: PBtisk, Příbram

Produkci zajišťuje nakladatelství G plus G, s.r.o.,
Biskupcova 78, 130 00 Praha 3
tel: 222 588 001, e-mail: gplusg@gplusg.cz, www.gplusg.cz

Náklad: 600 ks
Doporučená cena: 140 Kč
Roční předplatné: 280 Kč (včetně poštovného a balného)

ISSN 1210-8545
Evidenční číslo podle tiskového zákona: MK ČR E 6882

Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Obsah zveřejněných polemických článků nemusí být totožný se stanoviskem redakce. Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím pošt Praha č.j. NP 1360/1994 ze dne 24.6.1994.